

ΜΠΕΤΤΥ ΛΙΒΑΝΟΥ :

«Θα είχα ταλέντο, φαίνεται!»

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΚΑΚΪΣΗ**

Τελείωσε τη νέα ταινία του Γιώργου Πανουσόπουλου, πρωταγωνίστησε στο «Μια μέρα τη νύχτα» του πάλι. Γυρίζει και μιν άλλη ταινία, ετοιμάζεται και για μια τρίτη φέτος. Τα σχέδιά της τα τηλεοπτικά πάντα την συνοδεύουν. Αλλά, αυτήν τη φορά, ήταν η σειρά του θεάτρου για την Μπέττυ Λιβανού: για πρώτη φορά ουσιαστικά στην καριέρα της, τόλμησε ν' ανέβει και στο σανίδι. Ίψεν μάλιστα παίζει με τον Τσακίρογλου, από τα πολύ βαθιά, θεωρητικά, ξαναξεκινώντας. Κατά γενική ομολογία, πάλι τα κατάφερε, πάλι απέσπασε κριτικές θαυμάσιες και θαυμασμό άπλετο. Η ίδια, θα δείτε, τα εξηγεί όλα όσο πιο απλά γίνεται, όσο πιο λογικά μπορεί. Αλλά δεν μπορεί να μην πει και στο τέλος για την πίστη της. Για το δικό της καταπληκτικό δηλαδή άστρο, που έως τώρα ευτυχώς δεν την έχει προδώσει, λέει, ποτέ

ΜΠΕΤΤΥ ΛΙΒΑΝΟΥ: Εγώ νομίζω πως αυτό το ιδιαίτερο που έχει ο «Αρχιμάστορας Σόλνες» του Ίψεν που παίζουμε, είναι πως το έχει γράψει για μια γυναίκα. Που της το αφιέρωσε. Που δεν θέλησε, ο Ίψεν, ποτέ να το δημοσιεύσει. Και που, στο τέλος της ζωής της αυτή, για οικονομικούς λόγους, το έδωσε να παιχτεί.

Σώζουν και... οικονομικά οι συγγραφείς μετά θάνατον!

«Απ' ό,τι φαίνεται, ναι. Μάλιστα, δεν μπορούσε να το γράψει κι αμέσως μετά το τέλος της ιστορίας τους ο άνθρωπος. Έγραψε πρώτα την "Έντα Γκάμπλερ" και μετά καταπιάστηκε μ' αυτό».

Έτσι είναι με τις εντάσεις, Μπέττυ.

«Δεν μπορούσε να το πιάσει το θέμα ολόκληρος Ίψεν! Έκαιγε μέσα του το πράγμα. Κι έχει μπλέξει μες στο έργο τρεις ερωτικούς χαρακτήρες».

Για ξεκάρφωμα...

«Αλλά το αφιέρωσε σε μια πιτσιρίκα που είχε ερωτευτεί, δεκαοχτάχρονη, στο αυστριακό Τυρόλο. Που...».

Φορούσε αυτά τα προσκοπικά τα αυστριακά της «Μελωδίας της ευτυχίας», ας πούμε;

«Ας πούμε. Είναι και πιο ερωτεύσιμες καμιά φορά οι γυναίκες, τα κορίτσια, με σορτσάκια! Μα κι αυτή ήταν, λέει, πάρα πολύ ερωτευμένη μαζί του. Στις διακοπές έγιναν όλα».

«Ο Ίψεν στο αυστριακό Τυρόλο»: Ντοκμαντέρ σε... τριάντα μέρη;

«Τι τριάντα μέρη; Ούτε ένα φιλί δεν της έδωσε, πάλι, λέει. Παρ' όλα αυτά, κόντεψε να διαλύσει τον γάμο του κανονικά. Ήταν ήδη εξήντα ενός τότε».

«Ο Ίψεν σε διακοπές από τον γάμο του στο αυστριακό Τυρόλο», άρα.

«Αυτή η μικρή έπαιζε μουσική δωματίου. Εγώ τώρα παίζω τη σύζυγό του, στο έργο. Η Πέγκυ η Σταθακοπούλου κάνει τη Χίλντα. Ένα πρόσωπο που δεν μπορείς να είσαι και τόσο σίγουρος πως υπήρξε πραγματικά. Σαν το alter ego του Ίψεν, του Σόλνες, μάλλον, μοιάζει».

Συνδυασμός, όπως είπατε, πολλών ερώτων του. Όνειρα πολλά, ανακατεμένα μαζί;

«Έναυσμα, έμπνευση διαρκής της φαντασίας του. Κάλιστα θα μπορούσε αυτήν τη γυναίκα να μην την βλέπει κανένας άλλος, παρά μόνον εκείνος...».

Τι είναι ο έρωτας, λοιπόν...

«Τι είν' η πατρίδα μας; Μην είναι τα ψηλά βουνά;».

Α, και για βουνά λέει ο Ίψεν: «Κάνε το γύρο», έλεγε ο Σκυφτός! Πώς λέει στον «Πέερ Γκυντ», του Όμηρου Μπεκέ την ιστορική μετάφραση...

«Δεν ξέρω κι εκεί πώς λέει, αλλά πολύ ψηλά βουνά σίγουρα είναι ο έρωτας, Σωτήρη. Το λιγότερο».

Σε αναζήτηση του alter ego μας είμαστε πάντα; Κι αν ο άλλος δεν ταυιάζει στις προδιαγραφές μας γινόμαστε... Προκρούστες; Τι λέτε;

«Πού να ξέρω εγώ; Πού να τα ξέρω αυτά; Εμένα ρωτάτε να σας το λύσω και το θέμα αυτό;».

Ποιον να ρωτήσουμε, δηλαδή, αν δεν ρωτήσουμε εσάς;

«Όλα αυτά είναι της αρμοδιότητας του Πανουσόπουλου. Γιατί δεν τον ρωτάτε εκείνον;».

Μία και δύο φορές το έχω κάνει; Δύο έργα έχουμε κάνει και μαζί επ' αυτού κι ακόμα στο Άλφα σαν νά 'μαστε! Δεν μπορείτε να μας βοηθήσετε λίγο, να μην παλεύουμε μόνοι μας οι καημένοι;

«Όχι. Αυτός πάντως...».

Ο Πανουσόπουλος:

«Ο Σόλνες. Αυτόν τον βοηθάει όλη αυτή η ιστορία να κατακτήσει το ανέφικτο. Μέσω της φαντασίας, μέσω της ψυχής του».

Οδηγείται σε κάποια λύτρωση:

«Νομίζω. Μακάρι να μας οδηγούσαν όλους σε κάτι τέτοιο οι έρωτες. Μακάρι. Αλλά δεν. Αν ήταν κάθε φορά έτσι... Αυτός έπεσε κιόλας, ξέρετε. Ανέβηκε ψηλά, ξεπέρασε τις φοβίες του, κάρφωσε το στεφάνι του και μετά αφέθηκε στο κενό!».

Χάπι εντ, δηλαδή. Και τι γίνεται μ' εκείνους που ανεβαίνουν στο σανίδι για πρώτη φορά στη ζωή, στην καριέρα τους, με τόσο σινεμά, με τόση τηλεόραση ήδη στο ενεργητικό τους, αλλά στο θέατρο, έως τώρα, ποτέ;

«Τι να γίνεται;».

Θέλω να πω, είναι πολλές οι φοβίες που καταφέρατε, τελικά, να ξεπεράσετε, τρομερά επιτυχημένα μάλιστα, κατά γενική πάλι ομολογία;

«Φοβίες ακριβώς όχι. Η φοβία είναι σοβαρό πράγμα. Ας πούμε πως ένιωθα κάποια ανασφάλεια. Γιατί φοβόμουν μήπως πρόκειται για κάτι πολύ διαφορετικό από εκείνο που μπορούσα να συλλάβω».

Αλλά:

«Αλλά ήταν μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων μου, τελικά. Πάντως, είναι κι από μόνο του ενδιαφέρον το εν λόγω θέμα. Γιατί είναι άξιο απορίας το πώς εγώ αρνιόμουν επί τριάντα χρόνια τόσες αξιόλογες προτάσεις. Τι ήταν αυτό που μ' έκανε να συμπεριφερθώ όπως συμπεριφέρθηκα; Σας ρωτάω».

Πρόβες που συνεχίστηκαν επί τριάντα χρόνια! Να σας πω εγώ τι σας έκανε και δεν το τολμούσατε έως τώρα;

«Τι να μου πείτε κι εσείς; Ούτε εγώ δεν ξέρω να απαντήσω. Μόνο μερικά λογικά πράγματα μπορώ να πω ίσως, που από πίσω τους όμως θα κρύβονται ένα σωρό άλλα, μη λογικά, τελείως άγνωστά μου πράγματα».

Λογικά, όπως:

«Ναι! Ήξερα από τότε πως το θέατρο είναι μια μεγάλη σκλαβιά. Πώς όταν είσαι εκεί, δεν μπορείς να είσαι πουθενά αλλού. Αυτό και τώρα το πιστεύω, μια και το διαπίστωσα πια και ιδίοις όμμασι. Έτσι είναι, όντως. Επίσης, με τρόμαζε πάρα πολύ η διπλή παράσταση. Και τώρα με τρομάζει, το θεωρώ απάνθρωπο αυτό το πράγμα. Ύστερα, επειδή είμαι και κάπως ιδιόρρυθμη ως άνθρωπος, με τρόμαζε το παρασκήνιο. Τα παρασκήνια μαζί με τους άλλους. Όπου το θέατρο γίνεται σαν δεύτερο σπίτι σου».

Δύσκολη η συνύπαρξη, ακόμα και στο... πρώτο μας σπίτι.

«Δεν είναι; Αυτό το τελείως παράλογο του θεάτρου, που δεν ορίζεις εσύ πια απόλυτα τη ζωή σου. Που έχει πεθάνει ο πατέρας σου, ας πούμε, κι εσύ το ίδιο βράδυ οφείλεις να παίξεις. Αυτή δεν είναι μια σειρά από λογικότατα πράγματα, που δημιουργούν ένα σωρό αναστολές;».

Όλα αυτά δεν καταρρίπτονται όμως ενώπιον του πάθους της ηθοποιίας; Ενώπιον του εαυτού σας, εννοώ...

«Κοιτάξτε τε, Σωτήρη. Το καλό μ' εμένα πήγα να πω το κακό, αλλά πρόλαβα και το διόρθωσα είναι πως ποτέ δεν έχω υπάρξει ιδιαίτερα φιλόδοξη. Πως ποτέ αυτήν τη δουλειά δεν την είδα σαν ευκαιρία για οτιδήποτε άλλο. Δεν μ' ενδιέφερε ποτέ να χρησιμοποιήσω οτιδήποτε για κάτι άλλο».

Για καριέρα που λένε; Για τέτοια πράγματα;

«Ακριβώς. Καριέρα που είπατε τώρα εγώ έχω κάνει, τελικά, τυχαία. Ούτε το προγραμματίσα ποτέ ούτε το επεδίωξα ούτε το προσπάθησα πραγματικά. Ούτε σπούδασα ούτε είχα κανένα σκοπό. Ό,τι έγινε, έγινε από μόνο του».

Πού να τα φανταστείτε όλα τα μετά, όταν μικρό παιδί κάνατε τηλεόραση... Πολύ... Candid Camera ήταν το μέλλον σας, όπως αποδείχτηκε!

«Ναι. Εγώ δεν σκεφτόμουν τίποτα για το μέλλον μου, ομολογώ. Όλο οι άλλοι σκεφτόντουσαν, έβαζαν σχέδια για μένα και το μέλλον μου. Όλο με τριγύριζαν, κι όλο προσπαθούσα εγώ να τους ξεφύγω. Να τι προσπάθησα

μόνο: να τα αποφύγω όλα όσο περισσότερο μπορούσα. Αλλά, τα βλέπετε: δεν τα κατάφερα».

Αν τα είχατε καταφέρει να μην τα... καταφέρετε, θα είχατε χάσει πολλά πράγματα, λέτε;

«Εκ των υστέρων, ναι. Θα είχα χάσει πολλά πιστεύω. Και, πάλι, πιστεύω, πως δεν θα μπορούσα και να έχω και τίποτε άλλο στη ζωή μου. Αυτό που ήταν να κάνω έκανα, τελικά. Σώθηκα, λοιπόν, μ' όλη αυτή την ιστορία, κι έκανα ό,τι έκανα. Άσε που, ως ηθοποιός κι εγώ, δεν ξέρω και πόσες νευρώσεις έτσι γλίτωσα...».

Ως ηθοποιός και ως άνθρωπος. Η μεταμφίεση, φαίνεται, σώζει.

«Φαίνεται πως αυτή η υπόθεση της εναλλαγής των ρόλων λειτουργεί καταλυτικά μέσα μας».

Ψυχαναλυτικά;

«Ψυχαναλυτικότατα. Σώζεσαι χωρίς να το καταλάβεις!».

Το ενδιαφέρον μ' εσάς είναι πως και σε παλιές ταινίες, όπου η ποιότητα δεν είναι και στην πρώτη γραμμή, εσείς σώζεστε πάντα. Πάντα πολύ καλή είστε. Πώς το εξηγείτε αυτό;

«Πώς να το εξηγήσω κι αυτό; Θα είχα ταλέντο, φαίνεται! Και το ταλέντο είναι κάτι που σου κρατάει μέχρι τα είκοσι πέντε, μέχρι τα είκοσι οκτώ σου χρόνια. Μετά, μεγαλώνοντας, ή είσαι καλός ή δεν είσαι. Ανάλογα».

Ταλέντο θα εννοείτε τώρα το ένστικτο.

«Αυτό εννοώ. Αλλά κι εγώ έβλεπα τις προάλλες στην τηλεόραση μια παλιά κωμωδία του Βουτσά, που έπαιζα κι εγώ, και με βρήκα μια χαρά! Καλά πήγαινα, είπα μέσα μου, τόσο νέο παιδί...».

Και μετά, πέσατε στα χέρια του Πανουσόπουλου. Και στους «Ξαφνικούς έρωτες» του Τσεμπερόπουλου, και, και, και.

«Τότε άρχισε να χτίζεται ένα πραγματικά νέο, στην Ελλάδα, σινεμά».

Πάνω σας;

«Ε, δεν με θυσιάσανε κιόλας, σαν την κόρη του "Πρωτομάστορα". Γιατί το νέο αυτό σινεμά ήταν και πειραματικό πολύ τότε. Σε αντίθεση με του Φίνου τη βιομηχανία και την πορεία την πεπατημένη».

Εσείς τραβήξατε και την αυλαία, λέγεται, στη Φίνος Φιλμς, με την τελευταία σας εκεί ταινία...

«Ναι. Εγώ τον έκλεισα τον Φίνο! Αστειεύομαι τώρα. Απλώς, ήμουν η τελευταία που βγήκε εκεί, επί Δαλιανίδη. Ο Δαλιανίδης, άλλωστε, ανακάλυψε και τη Ζωή τη Λάσκαρη κι ένα σωρό κόσμο. Ζεν πρεμιέ, κωμικούς, πολλούς, πολλούς».

Αλλά κι ο Πανουσόπουλος είχε περάσει από τη Φίνος Φιλμς.

«Ναι, αλλά δεν είχε, νομίζω, δουλέψει πολύ ο Γιώργος στον Φίνο. Κι έτσι αρχίσαμε τα πειράματα».

Που οδήγησαν στο υπέροχο «Ταξίδι» σας «του Μέλιτος».

«Αυτή κι αν ήταν ταινία-τόλμημα εκείνη την εποχή. Ταινία χωρίς διανομή, ουσιαστικά. Που έγινε όπως έγινε».

Αριστουργηματικά λένε οι πιο πολλοί. Με όλους εκείνους τους εκλεκτούς γέροντες κι εσάς. Κι ύστερα οι «Απέναντι» με το ρεκόρ στα εισιτήρια, και πάλι και, και, και».

«Ε, κάτι μάθαμε μετά. Κάτι μάθαμε».

Πέρασε και μια δεύτερη, ξαφνικά, ζωή. Μια άλλη πορεία.

«Από τον "Ξαφνικό έρωτα" πάνε τώρα 16 χρόνια, δεν πάνε;»

Πάνε. Και η Πορτογαλία είναι πια μαζί μας, στην ONE! Τι σας έδωσε το σινεμά αυτό όλο για το θέατρο τώρα, Μπέττυ;

«Άλλο σινεμά, άλλο θέατρο. Το σινεμά είναι μαγευτικά αποσπασματική υπόθεση. Αυτό εμένα μου πάει πολύ».

Η Παξινού το αντίθετο έλεγε...

«Οι περισσότεροι ηθοποιοί του θεάτρου έτσι νιώθουμε. Δεν το πολυ-μπορούν το σινεμά, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο: γιατί δεν υπάρχει μια σειρά σ' αυτό που κάνουν. Κι έτσι προτιμούν και την τηλεόραση, την κωμωδία την τρικάμερη, που τα λες όλα στη σειρά, μπουρ, μπουρ, μπουρ, και τελειώνεις.

Ενώ στον κινηματογράφο, κάνοντας κομματάκια κομματάκια σκόρπια, πρέπει στο τέλος όλα να μπορούν να γίνουν ένα».

Τι κάνει τότε το ταλέντο, το ένστικτο του καλού ηθοποιού;

«Το έχεις όλο το έργο μέσα του σαν ένα πράγμα, και προσπαθεί, ο καλός ηθοποιός, να έχει συνέπεια το καθετί που κάνει με τα άλλα».

Κι άμα σου κρύβει ο σκηνοθέτης μέρη του σεναρίου επίτηδες;

«Σαν *Candid Camera*; Εμένα τουλάχιστον δεν μου έχει τύχει ποτέ αυτό το πράγμα. Συνήθως ξέρεις πάρα πολύ καλά τι πας να κάνεις, κι αυτό πρέπει να το κάνεις ανάκατα. Αλλά, παρ' όλα αυτά, να κρατήσεις, όσο μπορείς, τη σωστή αλληλουχία των στιγμών, των καταστάσεων».

Πρόκληση. Κι ας μην έχεις μπροστά σου το κοινό, να σε μπερδεύει.

«Αυτή είναι η διαφορά. Αλλά το κοινό δεν σε μπερδεύει. Άλλο σου κάνει: σε συναρπάζει, σε παίρνει μαζί του. Πάτε κάπου όλοι μαζί. Αυτό, ναι, δεν το έχει το σινεμά. Έναν κόσμο, δηλαδή, ζωντανό, που αντιδρά κάθε φορά και διαφορετικά. Που είναι συνέχεια παρών, και έχει διαρκώς διάλογο μαζί σου».

Και η τηλεόραση; «Γλυκόξινο κρασί» εκεί πέρα;

«Άλλο και η τηλεόραση. Σινεμά στο τετρακάμερο, που έχω κάνει εγώ, και σούπερ θέατρο την ώρα που θα παιχτεί το κάθε επεισόδιο. Τότε κάτι παθαίνεις».

Με τα εκατομμύρια του κόσμου καρφωμένα πάνω σου;

«Έχει τεράστια διαφορά. Άλλο να το έχεις το επεισόδιο σε μια κασέτα και να το βλέπεις μόνος σου κι άλλο η στιγμή της μετάδοσης. Αυτό κι αν είναι».

Και όλα αυτά τώρα που λέμε τι σχέση έχουν με τη ζωή, λέτε;

«Είναι μόνο για τους ηθοποιούς πράγματα; Μπορεί κιόλας. Όλα αυτά είναι η ζωή μας, αλλά και δεν είναι. Ανάλογα. Όταν καταντούν να είναι αυτά μόνο η ζωή μας, και τρέχουμε και δεν φτάνουμε, καθόλου καλό δεν είναι. Είναι όπως άκουγα παλιά τον Χατζηχρήστο, που γύριζε δυο-τρεις ταινίες ταυτόχρονα, κι είχε και θέατρο από πάνω!».

Άρα;

«Μη λέμε τώρα και υπερβολές. Πάντα θα υπάρχει χρόνος και για τη ζωή μας. Ό,τι και να κάνεις, όπου και να παίζεις, όσο και να φεύγεις, όσο και να λείπεις, η ζωή σου συνεχίζεται. Και οι γύρω σου, οι δικοί σου άνθρωποι, θέλοντας και μη, προσαρμόζονται σιγά σιγά».

Όταν, εκτός από τον Γιώργο Πανουσόπουλο, υπάρχει και ο Ίψεν στο προσκήνιο:

«Και ο Ίψεν και ο Σόλνες κι ένα σωρό άλλοι μαζί τους».

Τι δεν έχετε, λέτε, έως τώρα καταφέρει στη ζωή σας:

«Τι να σας πω; Ό,τι ήθελα, συνήθως το κατάφερα. Ποτέ δεν συνάντησα καμία δυσκολία σ' αυτό, Σωτήρη. Οπότε, δεν έχω να σας πω τίποτα απωθημένα, να σας εξομολογηθώ τίποτα τρομερό τώρα. Συγγνώμη. Ό,τι ήθελα, το έχω κάνει, νομίζω, στη ζωή μου. Είναι θέμα πίστης, ξέρετε».

**ΤΑ Νέα, ΠΡόσΩΠΑ,
ΣάΒΒΑΤΟ 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2001**